

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolaev Ghenadie,

Judecători – Timofti Vladimir, Diaconu Iurie, Guzun Ion, Moraru Petru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cojocaru Tudor, și de către inculpatul Burdujan Lilian, cu avocata acestuia, Munteanu Angela, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Burdujan Lilian Constantin, născut 12 octombrie 1979, originar din or. Rezina, domiciliat în mun. Chișinău, str. Burebista 40, ap.58;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 22.01.2013 – 30.05.2013 (prima instanță)

2. 20.06.2013-25.09.2013

20.03.2014-16.04.2014 (instanța de apel)

3. 03.07.2014–11.11.2014 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 mai 2013, Burdujan Lilian Constantin a fost condamnat în baza art.190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 2 ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, încasându-se de la Burdujan Lilian în beneficiul lui Cupcea Ion prejudiciul material în sumă de 1500 lei, în rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a stabilit că Burdujan Lilian, în luna aprilie 2011, aflându-se pe str. V. Coroban 16, mun. Chișinău, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, invocând pretextul procurării unui laptop de model HP-IPQ la prețul de 80 euro, acționând cu intenție directă, a primit bunul menționat de la partea vătămată Cupcea Ion, nerespectând cele promise, astfel însușind ilicit bunul dat, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material considerabil, în sumă de 1400 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocata Gorencu Cornelia în numele inculpatului Burdujan L., prin care s-a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, cu respingerea acțiunii civile.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013 apelul a fost respins, ca nefondat, cu menținerea hotărârii atacate.

5. La 14 martie 2014 sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către inculpatul Burdujan Lilian și avocata acestuia, Munteanu Angela, prin care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate de la prevederile art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în prevederile art. 190 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse cu amendă, întrucât atât partea vătămată cât și reprezentatul legal al acestuia, nu au declarat că prejudiciul cauzat de către inculpat, constituie pentru ei unul considerabil. Mai mult, au invocat că, la moment, inculpatul s-a împăcat cu partea vătămată, restituindu-i prejudiciul cauzat, ultimul neavând careva pretenții materiale sau morale în privința sa. Referitor la apelul declarat de către avocata Gorencu Cornelia, s-a menționat că poziția de apărare de către avocată a fost aleasă contrar declarațiilor inculpatului date în cadrul urmăririi penale, fiindcă avocata a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărâri de achitare, pe când inculpatul a recunoscut vina parțial, solicitând reîncadrarea acțiunilor sale de la prevederile art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în prevederile art. 190 alin. (1) Cod penal.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2014 a fost admis apelul, casată sentința Judecătoriei Buiucani din 30 mai 2013 și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Burdujan Lilian a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 2 ani închisoare, iar în temeiul art. 90 Cod penal executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că instanța de fond i-a stabilit inculpatului Burdujan L. pentru infracțiunea comisă o pedeapsă prea aspră, neținând astfel cont de circumstanțele cauzei, și anume, vârsta inculpatului, este căsătorit și are la întreținere un copil minor, nu are antecedente penale, circumstanțe care permit aplicarea în privința acestuia a prevederilor art. 90 Cod penal

Totodată, instanța de apel a menționat că, deși anterior, la 25 septembrie 2013, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a examinat apelul apărătorului Gorencu Cornelia în numele inculpatului Burdujan Lilian Constantin, respingându-l ca nefondat, a dispus examinarea cererii de apel înaintate de către inculpat la 14 martie 2014, în vederea respectării drepturilor acestuia, prevăzute de art. 6 al Convenției Europene a Drepturilor Omului și a art. 2 al Protocolului 7 al acestei Convenții, deoarece la 30 mai 2013 prima instanță, din oficiu, a desemnat apărătorul Gorencu Cornelia pentru a reprezenta interesele inculpatului, în timp ce ultimul era anunțat în căutare și în timp exista un contract de asistență juridică încheiat între inculpat și apărătorul Pavliuc Ghenadie, care unilateral, la 21 mai 2013, a decis revocarea contractului încheiat.

7. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs de către inculpatul Burdujan Lilian și de către avocata acestuia, Munteanu Angela, prin care, indicându-se temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate de la prevederile art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal în prevederile art. 190 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea unei pedepse cu amendă, invocând că atât partea vătămată cât și reprezentatul legal al acestuia, nu au declarat că prejudiciul cauzat de către inculpat, constituie pentru ei unul considerabil. De asemenea, au menționat că inculpatul s-a împăcat cu partea vătămată, restituindu-i prejudiciul

cauzat, ultimul neavînd careva pretenții materiale sau morale în privința sa. Referitor la apelul declarat de către avocata Gorencu Cornelia, recurenții au indicat că poziția de apărare de către avocată a fost aleasă contrar declarațiilor inculpatului date în cadrul urmăririi penale, fiindcă avocata a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe cînd inculpatul a recunoscut parțial învinuirea adusă, contestînd numai cauzarea de daune considerabile părții vătămate.

7.1. În recursul ordinar declarat de către procuror, indicîndu-se temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 11) Cod de procedură penală, s-a solicitat casarea deciziei, cu menținerea sentinței primei instanțe, pe motiv că apelul declarat de inculpatul Burdujan L. și avocata acestuia Munteanu A. a fost greșit admis. Concomitent, s-au mai invocat următoarele motive:

- la 25 septembrie 2013, Colegiul penal al Curții de Apel a examinat apelul avocatului Gorencu Cornelia, depus în numele inculpatului Burdujan Lilian, prin care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare. Colegiul penal a respins apelul avocatului, ca fiind neîntemeiat, cu menținerea sentinței.

În atare situație, cînd deja exista o hotărîre definitivă pe acest caz, inculpatul Burdujan Lilian și avocata acestuia, Munteanu Angela, urmau să conteste decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013 cu recurs ordinar la Curtea Supremă de Justiție, invocînd prevederile cuprinse în alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, sau instanța de apel era obligată ca din oficiu să remită cauza după competență pentru ca instanța de recurs să decidă dacă sunt sau nu motive de a remite cauza la o nouă rejudecare în instanța de apel;

- la adoptarea deciziei nominalizate, instanța de apel nu a aplicat pedeapsa complementară obligatorie și anume privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere, nemotivîndu-și soluția în acest caz.

8. Judecînd argumentele recursurilor în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi respinse, cu menținerea hotărîrii atacate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursurile ordinare la 05 iunie 2014, 06 iunie 2014, împotriva deciziei instanței de apel din 16 aprilie 2014, pronunțată în ședința publică pe 07 mai 2014, în termen.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să-l respingă ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Drept temeiuri pentru recursurile declarate au fost invocate prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10), 11), 12) Cod de procedură penală, adică cazurile cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, ori persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă, sau faptei săvîrșite i s-a dat o

încadrare juridică greșită - temeuri care nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursurilor ordinare declarate.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel a reținut corect situația de fapt și a stabilit vinovăția inculpatului, pe baza unei juste aprecieri a probelor administrate în cauză, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, dînd faptei comise de inculpat o încadrare juridică corespunzătoare în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea unei pedepsei echitabile, fiind respectate criteriilor de individualizare a pedepsei.

Din conținutul recursului ordinar declarat de către inculpatul Burdujan Lilian și avocata acestuia, Munteanu Angela, rezultă că recurenții critică încadrarea greșită a acțiunilor inculpatului în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, deoarece greșit a fost stabilită cauzarea părții vătămate a unei daune în proporții considerabile, acțiunile inculpatului corect urmînd a fi încadrate în baza art. 190 alin. (1) Cod penal.

În acest sens, Colegiul lărgit reiterează, că conform art. 126 alin. (2) Cod penal, la calificarea infracțiunii de sustragere, săvârșite cu cauzarea de daune în proporții considerabile, este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei pricinuite se stabilește luîndu-se în considerație valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute de ea, alte circumstanțe care influențează esențial starea materială a victimei.

Potrivit doctrinei juridice, printre „*alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei*” pot fi enumerate venitul global al membrilor familiei; starea de sănătate a victimei și a membrilor familiei ei apți de muncă; angajarea sau neangajarea victimei la o muncă permanentă sau provizorie.

Așadar, circumstanța agravantă „*cu cauzarea de daune considerabile*” a infracțiunii prevăzută de lit. c) alin. (2) art. 190 Cod penal are un caracter estimativ. Ea nu este formalizată prin prevederi legale, așa cum este cazul „*proporții mari*” sau al „*proporțiilor deosebit de mari*”, ori al „*proporțiilor mici*”. Astfel, reieșind din doctrina penală, dacă victima are o stare materială „*satisfăcătoare*”, atunci nu va funcționa circumstanța agravantă „*săvîrșirea infracțiunii cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”. Dacă însă starea materială a victimei este „*nesatisfăcătoare*”, atunci circumstanța agravantă menționată devine funcțională.

Prin urmare, instanța de recurs notează că sarcina de a prezenta în cadrul ședinței de judecată probe pertinente și admisibile, care ar confirma prejudiciul considerabil cauzat părții vătămate îi revine părții acuzării, în conformitate cu pct. (1) alin. (1) art. 53 Cod de procedură penală.

Reieșind din prevederile art. 93 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, declarațiile părții vătămate sunt un mijloc de probă de aceeași valoare ca și declarațiile bănuțului, învinuțului, inculpatului, a părților civile ori civilmente responsabile, martorului.

Din materialele cauzei, Colegiul lărgit reține că partea vătămată fiind audiată în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond (f.d. 122-123) a declarat „*Prejudiciul cauzat în urma infracțiunii comise de către inculpatul Burdujan L. este unu considerabil*”. Ulterior, partea vătămată, fiind interogată în cadrul ședinței de

judecată a instanței de apel (f.d. 174) a menționat, că „*Nu era o sumă considerabilă prejudiciul cauzat*”, însă la întrebarea procurorului, acesta a răspuns „*Dacă nu reprezenta valoare, atunci nu depuneam plîngere*”.

Totodată, instanța de recurs constată că în cadrul cercetării judecătorești, acuzatorul de stat a prezentat suficiente probe ce ar dovedi cauzarea părții vătămate a daunei în proporții considerabile, și anume plîngerea din 19 mai 2011 (f.d.5), declarațiile părții vătămate date la faza de urmărire penală (f.d. 6), declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate, Cupcea Valeriu (f.d.121), precum și faptul, că infracțiunea a fost comisă asupra unui minor.

Raportînd cele menționate la cauza dată, Colegiul penal lărgit consideră juste atît concluziile instanței de fond, cît și ale instanței de apel, în baza cărora au încadrat acțiunile inculpatului Burdujan Lilian în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiind determinată valoarea prejudiciului cu calificativul „considerabil”.

În același context, Colegiul lărgit reține netemeinicia motivului invocat de către avocata Munteanu A., precum că inculpatul a restituit prejudiciul cauzat, fapt confirmat prin recipisa părții vătămate (f.d. 172), ultimul neavînd careva pretenții morale sau materiale față de acesta, din motiv că acțiunile inculpatului Burdujan L. au fost încadrate corect de către instanța de apel în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, infracțiune, care conform art. 16 alin. (3) Cod penal, face parte din categoria celor grave, iar prevederile art. 109 alin. (1) Cod penal, în astfel de circumstanțe, nu permite împăcarea părților.

Deasemenea, Colegiul lărgit consideră că instanța de apel a efectuat o temeinică individualizare a pedepsei aplicate inculpatului, atît sub aspectul naturii cît și al cuantumului acestora, fiind respectate criteriile generale prevăzute în art. 75 Cod penal, corect ajungînd la concluzia de a aplica în privința inculpatului Burdujan L. a prevederilor art. 90 Cod penal, dispunîndu-se suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite pe un termen de probă de 2 ani, întrucît infracțiunea comisă de inculpat face parte din categoria celor grave, anterior nu a fost condamnat, este căsătorit, are la întreținere un copil minor - condiții ce permit aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal. În cele din urmă, careva impedimente în suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite lui Burdujan L. nu au fost stabilite în speță, din care motive, instanța de recurs concluzionează că inculpatului i-a fost numită pedeapsa principală corect în limitele legii.

Referindu-se la motivul invocat de procuror, privitor la neaplicarea de către instanța de apel a pedepsei complementare, Colegiul lărgit constată că într-adevăr prin decizia instanței de apel din 16 aprilie 2014 nu a fost stabilită pedeapsa complementară obligatorie, dar această eroare nu poate duce în prezent la casarea hotărîrii atacate, fiindcă prin sentința primei instanțe și decizia instanței de apel din 25 septembrie 2013 s-a aplicat pedeapsa complementară în privința lui Burdujan L. în speța dată.

Colegiul lărgit mai menționează faptul că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2014 nu se conciliază cu decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 septembrie 2013 și această chestiune urmează a fi examinată în procedura de revizuire, care, conform prevederilor art. 458 alin. (3) pct. 3) Cod de procedură penală, prevede ca temei pentru revizuire cazul cînd două

sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia, unde și urmează definitiv a stabili corect pedeapsa inculpatului Burdujan L.

Prin urmare, recursurile ordinare declarate de către procuror și de către inculpatul Burdujan Lilian, cu avocata acestuia, Munteanu Angela urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate, deoarece nici unul din temeiurile invocate pentru recurs, prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală nu sunt acceptate de instanța de recurs ordinar.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Cojocaru Tudor, și de către inculpatul Burdujan Lilian, cu avocata acestuia, Munteanu Angela, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 aprilie 2014, în cauza penală privindu-l pe Burdujan Lilian Constantin, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 02 decembrie 2014.

Președinte

Nicolaev Ghenadie

Judecători

Timofti Vladimir

Diaconu Iurie

Guzun Ion

Moraru Petru